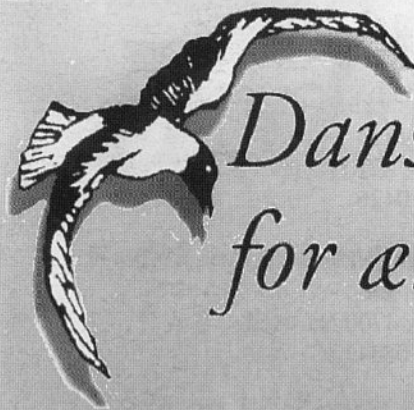

Denne side kan købes til annoncering

Dansk Forening for ældre Lystfartøjer

FMC - Desler's Bogtrykkeri - 64 71 13 09 - 2010411

Nr. 67

Marts 2001

jeg solgt. Det var kragejollen m/s "Annie" bygget på orlovsværftet i København i 1891.

Efter to instruktionsture får jeg overdraget nøglerne og med ønsket om en god sommer er jeg hermed optimistræner i Assens sejlklub. Det var i 1970 her begynder Ullas og min forelskelse i kragejollen "Annie". Vi oplever en pragtfuld sommer sammen med "Annie" og da efteråret nærmer sig og ejeren kommer hjem fra hospitalet spørger han med det samme om vi ikke vil købe båden. Han kunne ikke magte et træskib og da han vidste, at jeg var møbelsnedker var "Annie" i gode hænder. Vi behøvede ingen betænkningstid og da vi hører prisen og garantien, der gik ud på, at hvis vi kunne vælte båden så var den gratis, så var vi overbeviste. I Efteråret 1970 er vi så de lykkelige ejere af "Annie" og er det stadig. Ved gennemgangen af diverse papirer fremgår det, at båden er bygget på orlovsværftet i København i 1891.

Den er bygget med eg på eg og er 6,77 m. lang, 3,32 m. bred og stikker 1,1 m. Hun er i år 110 år gammel og uden at prale har hun aldrig set bedre ud. Skroget er intakt. Der har aldrig været udskiftet bord kun nogle kobbernitter.

Overbygningen er ombygget i to omgange. Sidst i 1991, da hun fyldte 100 år, fik hun nyt ruf og dæk i teaktræ. Grunden til at båden er i så god stand og frisk i træet er, efter min formodning, at listen over tidligere ejere indeholder hovedsagelig tidligere skibsfører, som jo sikkert alle har vidst, hvordan et træskib skal behandles. Udover de skrevne navne på de tidligere ejere findes en mundtlig overlevering om, at båden skulle have tilhørt kong Christian d. 10. I så fald må det have været kragejollen

"Emma" som prins Christian købte i 1897 og afhændede i 1898 efter sit bryllup. Dette har jeg forsøgt at få bekræftet men uden resultat, da der ikke findes noget registreringsnummer i båden. Måske er der nogle i foreningen, der ved noget om den historie, så er jeg meget interesseret i at blive kontaktet. Når alt dette er sagt må jeg indrømme at båden i dag ikke har meget til fælles med den oprindelige åbne kragejolle med sprydejøl. Jeg har fra den første dag jeg fik hende med mellemrum ændret og forbedret den til en

familievenlig og funktionel tursejlbåd, som vi gennem årene har haft megen glæde af. Dette med at eje en træbåd er en livsstil og kan næppe forstås af "landkrabber". Det er nu 30 år siden vi satte foden på eget dæk og

uden sejlerfaring, men efter de første 12 år som ledere og instruktører for optimistsejlerne blev Anna og jeg oplært fra bunden. Det viste sig at

garantien med at båden ikke kunne væltes holdt stik og derfor måtte det blive kragejollen "Annie"

Ulla og Emil "Miller" Andersen

Efter at have præsenteret den typiske danske kragejolle, hvad er så mere naturligt end at fortsætte med en kutter. Når denne kutter så endda er den næstældste lystbåd i foreningen så

går alt jo op i en højere enhed. LaMouette som kutteren hedder er en helt speciel type og den eneste der er tilbage af den berømte "Mester Benzons" konstruktioner.

Kutteren LaMouette

Efter at den bekendte, dygtige Skibsbygmester Benzons i Nykøbing p.F. ikke i 18 aar har givet sig af med bygning af større Lystfartøjer, men i den Tid har viet Skibskonstruktion sin store Dygtighed og Erfaring, særlig ved at konstruere Fiskefartøjer, løb der i lørdags Eftermiddag (27 april 1895) en større Kutter af Stabelen fra hans Værft under rungende Hurraraab fra den forsamlede Kreds af Venner og Sportsfæller.

"LaMouette", som Kutteren døbtes ved Afløbningen, er i Vinter bygget af Skibsbygmester Benzons til Proprietær G.Qvistgaard, ejer af Egholm ved Agersø Sund. Den er

8,8 Yachttons, i Vandlinien 29 Fod 2 Tommer lang, bredde paa klædningen 9 Fod 8 Tommer dybtgaaende 4 Fod 10 Tommer Deplacement 290 Kb.Fod; Den har 8000 Pund Blykøl. 1000 Pund indvendig Blyballast og faar et Sejlareal af 970 Kv.Fod. Den er af den nu brugelige Type, dog har den ikke den foroven indadbøjede Forstævn (men klipper stævn) og heller ikke slet saa kort

Køl, den bliver nærmest lig "Urania". Spanterne af Egetræ, Klædningsplanker af 1 Tomme tykke Fyrrebord; der er ikke anvendt Svoletømmer, men langsløbende Egelister, som dækker over Naaderne indvendig og er nittede til begge Kanter af Klædningsplankerne. Da den er bygget til Lystsejler, ikke til Kapsejler, er den

af noget sværere Materiale end de fleste Kuttere, som nu bygges. Den har kun en Kahyt med 2 langskibs og 1 tver-skibs Sofakøje; Kahytten er saa rummelig at 6 Personer bekvemt kan spise ved Bordet. For Agterenden af de langskibs Sofaer er der Hjørneskabe, paa hver side af Ned-

gangen til Kahytten er ligeledes et Skab. Agter er en rummelig Kokpit med Skabe ved Siderne. Og allerbagest Sejlkøje. Under Gulvet i Kokpitten er anbragt en amerikansk Pumpe, som trykker Vandet igennem et Rør, der er bøjet op under Dækket og ned igen, saa det udmunder lidt over Vandgangen. Forude er folkerum med 2 Sofakøjer, Kabys, Skabe m.v. Sejlene ere af bedste amerikansk Yachtdug, syede af Sejlmager Holmøe i Nykøbing. Alle de vigtigste Blokke har Patentskiver. Masten er af norsk Fjeldgran, som er bestilt i Kristiania i Vinter; det er et meget smukt og sejt stykke Træ, men har ogsaa den for en Granspire paa 8 3/4 Tomme Tykkelse usædvanlige Alder

af over 150 aar. Kutteren, der i sejl-færdig Stand vil komme til at koste 6000 Kr., gled let og nydelig af Stabelen og ligger, som ovenstaaende Fotografi, der blev taget under Afløbningen, udviser, smukt paa Vandet. Efter Afløbningen samledes en Kreds af Venner med Repræsentanter for Kutterens Ejer i Hr. Benzons Hjem,

hvor der ved et Glas Vin blev udtalt de bedste Ønsker og udbragt et kraftigt Leve for den saa afholdte "Mester Benzon".

(Hermed slutter beretningen fra bladet).

Billedet af LaMouette under sejl er taget i forbindelse med Kongelig Dansk Yachtklubs kapsejls den 25. august 1895, hvor LaMouette slog den lidt større sejlbaad Princess, som 4 år senere (1899) blev købt af Kronprins Christian, den senere Kong Christian d. 10., og som omdøbte båden til Rita (I). LaMouette (Mågen på fransk) er nu gået ind i sit 3. århundrede og er den eneste lystbaad fra Benzons værft der eksisterer. (Danmarks ældste lystbaad ?)

Da vi (Connie og Frank Bøgh) overtog båden, var den blevet platgattet. Vi har genopbygget den oprindelige rundbyggede krydserhæk. Klipperstævnen er stadig intakt. Da der er lagt motor i, har man bygget en

dækssalon over for at få plads. Den er vi ved at bygge om på, så den passer bedre til båden.

Connie og Frank Bøgh

Rent undtagelsesvis vil jeg medtage en efterskrift fra Connie og Frank Bøgh

Red.

Hjælp.

Den hal vi har lejet til at restaurere båden i, er ved at blive solgt, så vi er frygteligt på den. Vi skal være ude til efteråret 2001! Situationen er følgende: vi bor i en motorbaad fra 1927 og har LaMouette, et par snedkerimaskiner, værktøj og vores øvrige habengut i hallen ved siden af. Det vi

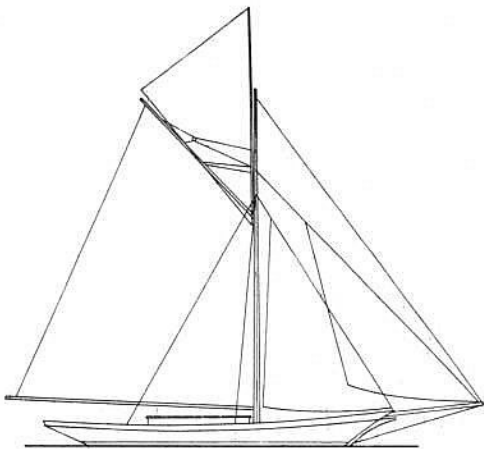
mangler er et sted til LaMouette inde eller ude og et rum til værksted, træ etc. Hvis du kan hjælpe så skriv eller ring til:

Connie og Frank Bøgh
Havnegade 50, 9340 Aså
Tlf. 2425 0343

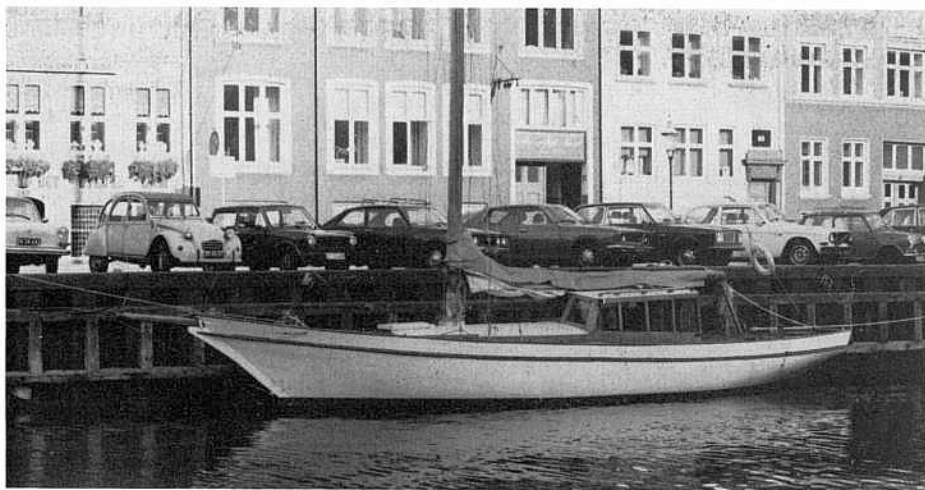
Formandens beretning

Velkommen til D.F.Æ.L.'s ordinære generalforsamling her i Odense sejlklubs lokaler. En speciel velkomst skal lyde til vort æresmedlem Bent Aarre. Det har været et travlt år for bestyrelsen. Men for at starte fra en ende kan jeg fortælle, at vi ved udgangen af år 2000 var 301 aktive medlemmer og 35 støttemedlemmer plus ikke at forglemme vort æresmedlem Bent Aarre. Den 5-4-2000 afholdte vi det første bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen i Nyborg Sejlforenings lokaler, som vi havde lånt. Bestyrelsen konstituerede

sig med Jørgen som næstformand, Helge som motorbådsrepræsentant Ole som sekretær og John som kontaktperson til lokalinitiativerne. Bent Aarres oplæg til bedømmelse af både blev gennemdrøftet og der var enighed om at oplægget var godt, dog skulle en baad efter ca. 10-15 år igen have mulighed for at komme i betragtning. Sommerstævnet i Nyborg blev ogsaa drøftet og det blev besluttet at Helge og Knud skulle aftale et møde med Fini og arrangørerne af sommerstævnet for de afsluttende detaljer. Mødet

Efter en pause på 18 år, hvor mester Benzon ikke havde bygget lystfartøjer, gled »La Mouette« i vandet fra hans plads ved Nykøbings F.s havn i foråret 1895. De københavnske sejlere havde vænnet sig til moderne fartøjer med »Gloriana«-stævn, men i provinsen var der folk, der foretrak den gamle type med elegant klipperstævn. »La Mouette« var bygget for proprietær G. Qvistgaard, der ejede Egholm i Storebælt, og kutteren fik station ved hans ø eller inde i Skælskør. Båden eksisterer endnu, og det vidner om Benzons gode arbejde, at den har kunnet bevare sit smukke spring. Der er kommet doghouse på, og »La Mouette« har mistet noget af klyverbommen og meget af storbommen, men dens ejere har planer om at lade den få sit gamle udseende tilbage.

Fra Jan Eberts bog: "Danske Lystbåde"

**Runabåden er blevet
international historie**

Klassisk
TRÆBÅD

Nr. 123 · Februar 2015

PASSAT

LÆNGST MULIGT I EGEN BÅD

De første folkebåde

La Mouette

120 års jubilaren, Benzon-kutteren "La Mouette" har mange år, men ikke på bagen

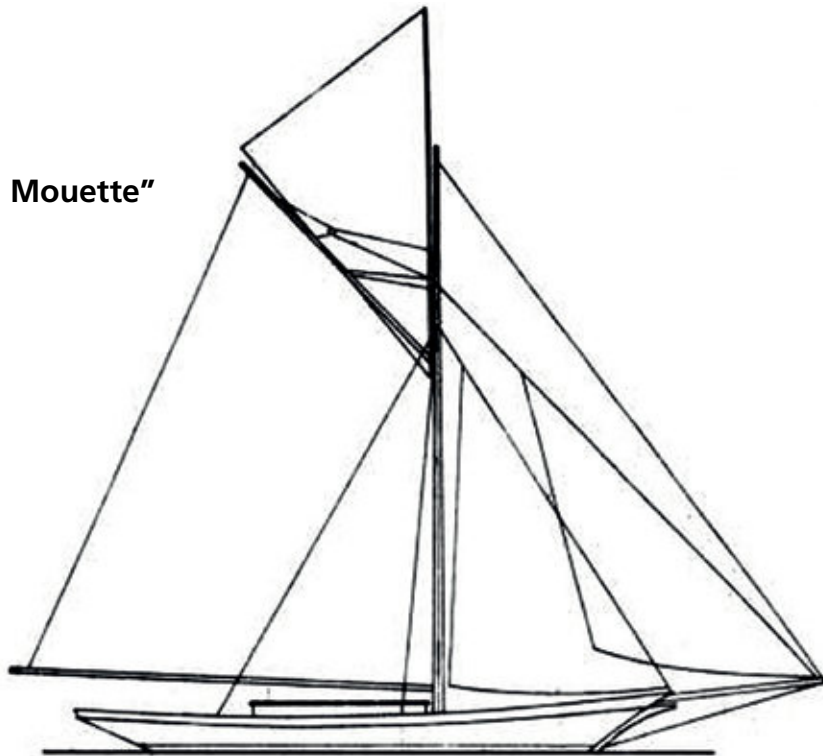

Af Stig Ekblom

Da Connie og Frank Bøgh købte dette smukke, gamle fartøj i 1995, gav Frank sig straks i kast med at genskabe bådens oprindelige runde krydserhæk. Bestræbelsen var lige fra starten at føre båden tilbage til noget nær dens oprindelige udseende i 1895, som da den gled ud fra Eggert Benzons eget værft i Nykøbing Falster. Det temmelig dominerende doghouse skulle ombygges, og det var meningen at en gaffelrig som den oprindelige skulle erstatte bermudariggen.

I tidsskriftet "Idræt"s omtale af stabelafløbningen i 1895 fortælles, at fartøjet er bygget som lystsejler, ikke som kapsejler, til proprietær G. Quistgaard, og den sammenlignes med Ado von Lindholms kapsejler "Urania" fra 1893, tegnet af Colin Archer.

Helt i overensstemmelse med tidens lystsejlsstil var båden indrettet med "folkerum" i forskibet med to sofakøjer og pantry. Her boede den hyrede besætning på turene, adskilt fra ejeren og passagererne – og de stod så også for serveringen ombord. Ofte var en "fast mand"

Den originale rigtegning til "La Mouette". Båden opgives til oprindeligt at have ført 140 m² i gaffelriggen. Kommer vi til at se hende så smukt klædt på igen?

Til venstre: Et billede fra tidsskriftet "Idræt" udgivet i 1895. Bådens skønne former og de lodrette baner i gaffelstorsejlet står tydeligt frem. Billedet er taget under en KDY-kapsejls i 1895, hvor "La Mouette" slog "Princess", der senere blev kongens båd med navnet "Rita"

ligefrem indkvarteret i båden under hele sæsonen, hvor han passede, reparerede, polerede og lakerede båden efter behov – og stod så selvfølgelig til rådighed for småture.

Båden opgives til oprindeligt at have ført ca. 100 m² i gaffelriggen, og at have en overalltlængde på godt 13 meter med et displacement på 9 tons. Den har altid sejlet under sit første navn, "La Mouette", der på fransk

Frank tog hårdt fat efter overtagelsen. Skanseklædning, doghouse og spejlet blev demonteret – og mange store reparationsopgaver er siden blevet løst

Da Frank og Connie overtog båden, var den spejlgattet – den smukke krydserhæk var blevet savet af, men som billedet viser, fået en smuk ny hæk tilbage helt ligesom den oprindelige – så hun har altså kun godt 10 år på denne bag.

betyder "Fiskemågen".

Desværre har indtrufne omstændigheder, bla. sygdom og manglende halplads, sat projektet i stå gennem et stykke tid, så Frank, som nu er 76 år, vil meget gerne overlade projektet til nye kræfter. Der er er

"La Mouette", som hun så ud før 1995, liggende i Skærbæk Havn. Klyverbommen er forkortet, bommen ligeså, båden er bermudarigget og der er bygget et noget klodset doghouse på. Hækken er skåret af og gjort til spejlgat, men bådens smukke spring og den allerede i 1895 lidt gammeldags klipperstævn tager sig smukt ud.

blevet udført rigtig meget og flot arbejde, men der mangler da en del endnu, før "La Mouette" kan komme ud at sejle igen.

Vi må håbe at en ny ejer kan og vil videreføre Franks store og kompetente restaureringsarbejde. Dette ualmindelig smukke og historisk interessante fartøj fortjener mange år endnu på vandet.

Se annoncen på DFÆLs hjemmeside under Annoncer/ Red en båd.

Læs mere om båden på DFÆLs hjemmeside under Artikelbasen/Både.

Billedkavalkade for den klipperstævnedede kutter ”La Mouette” tegnet af Eggert Benzson og bygget på hans eget værft i 1895

La Mouette vist i tidsskriftet ”Sport” i 1895

Stabelafløbningen i 1895

Da båden kom til Aså

Der blev taget hårdt fat

Og der var også noget at tage fat på

La Mouette var blevet spejlgattet,

Fra Spejlgatter

Til krydserhækket

Så er den nye hæk på vej

Og her frisk fra fad

Den nye hæk fra siden

Og nedefra

Nyt dæk lægges

Ruffet repareres

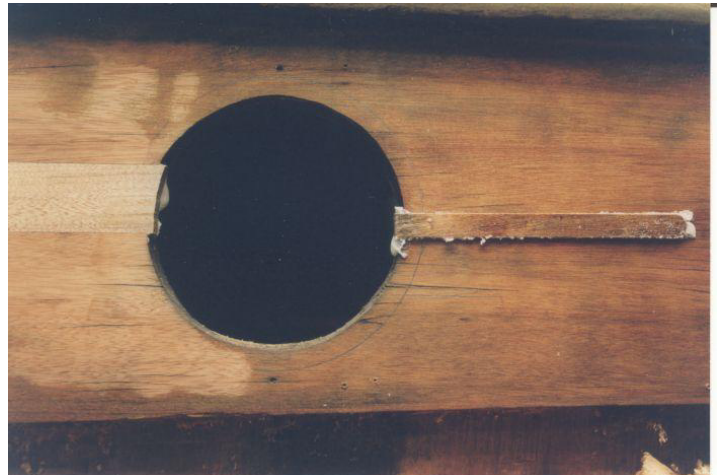
Fint forarbejde

Og sådan på plads

Revner i rufsider fræses ud

Lister limes i

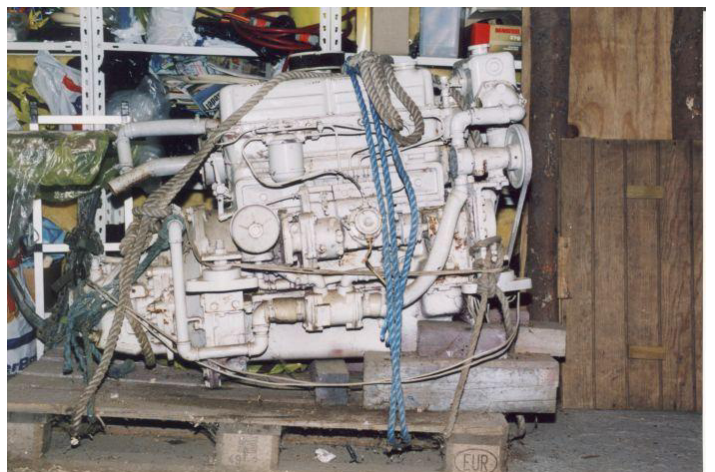
Voila – næsten ligesom nyt

Ruffet snart tilbage i fornem stand

Nådderne listelime

Maskinen står klar

En del nye spanter og dæksbjælker

Noget nær en ny båd